

Tilasto-ohjelma 2025–2029

EUROPEAN
STATISTICAL
SYSTEM

Tilastokeskus

Työterveyslaitos

Tiedustelut:

Kristian Taskinen

Kansikuva: iStock

Ulkoasu ja taitto: Oy SEK Ab

Alkusanat

Tiedosta tulevaisuus

Tilastot ovat yhteistä kansallista pääomaa ja tietoperustaa, ja niitä käytetään laajasti yhteiskunnallisessa päätöksenteossa, lainvalmistelussa, sopimuksissa ja suunnittelussa.

Suomi on maailman parhaimmista monessa asiassa – myös tilastoinnissa. Tilastoinnin juuret Suomessa ulottuvat 1700-luvun puoliväliin ja tilastovirastolla on 160 vuoden mittainen historia. Osana Euroopan tilastojärjestelmää olemme toimineet jo 30 vuotta. Kuluneisiin vuosiin mahtuu monta sukupolvea ja tarinaa luotettavan tiedon puolesta.

Tilastot ovat kaikkien käytössä, ja ne tuotetaan julkisin varoin. Julkisen talouden tasapainottaminen sekä siitä aiheutuvat säästötavoitteet tulevat vaikuttamaan lähivuosina tapaamme tehdä tilastoja sekä jonkin verran myös tilastotarjontaan. Tasapainoilu lisääntyvien lakisääteisten tietovaateiden ja niukkenevien resurssien keskellä edellyttää toiminnan tehostamisen lisäksi myös joidenkin tietotuotteiden lakkauttamista tai siirtämistä maksulliseksi. Samalla kuitenkin aloitetaan lähivuosina myös uutta tilastotuotantoa, perustuen Euroopan tilastoasetuksien uusiin vaatimuksiin. Uutta tilastotuotantoa aloitetaan muun muassa maataloudesta, metsäsektorilta, kotitalouksien varallisuudesta, energian tuotannosta ja käytöstä sekä työmarkkinoista.

Laadukkaan tilastotuotannon turvaaminen supistuvien resurssien oloissa edellyttää tehokasta tilastotuotannon järjestämistä. Tilastotuotannon tehostaminen edellyttää käytettävien teknologioiden, toimintatapojen ja prosessien uudistamista. Tilastokeskus toteuttaa tulevina vuosina laajan muutosohjelman, jonka myötä kaikki tieto- ja palvelutuotantomme perustuu rakenteilla oleviin yhteisiin tietovarantoihin. Muutoksen myötä Tilastokeskuksen kyky tarjota tilastoja ja tutkimusaineistoja myös paranee, kun tietoaineistot on hyvin järjestelty ja helpommin yhdisteltävissä.

Tilastot syntyvät Suomessa laajan yhteistyön pohjalta. Virallisia tilastoja tuotetaan myös Tilastokeskuksen ulkopuolella, kaiken kaikkiaan 13 eri organisaatiossa. Käsillä olevaan tilasto-ohjelmaan olemme koonneet yhteen Suomen tilastotuotannossa vuonna 2025 tapahtuvat muutokset ja uudistukset sekä pidemmän aikavälin tärkeimmät kehittämistoimet. Toivomme tilasto-ohjelman kertovan viestiä modernista tilastotoimesta, joka taloudellisesti tiukempinakin aikoina pyrkii uudistumaan ja vastaamaan yhteiskunnan tietotarpeisiin.

Markus Sovala
pääjohtaja

Mari Ylä-Jarkko
ylijohtaja

Sisällys

Tiedosta tulevaisuus	1
1. Tilastotuotanto muutoksessa	5
2. Talous ja globalisaatio	9
3. Innovaatiot ja digitalisaatio	16
4. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus	19
5. Kestävä kehitys ja ympäristö	27
6. Alueiden elinvoima	33
7. Uudet tietolähteet ja menetelmät	36
8. Viestintä ja tiedon käytön edistäminen	41
9. Tietoekosysteemi ja kumppanuudet	44
10. Liitteet	47

1

Tilastotuotanto muutoksessa

1. Tilastotuotanto muutoksessa

Tilasto-ohjelma kokoaa yhteen Suomen tilastotuotannon vuoden 2025 muutokset ja uudistukset sekä pidemmän aikavälin tärkeimmät kehittämistoimet.

Tilastotuotanto muuttuu tulevina vuosina jonkun verran. Valtionhallinnon säästöistä johtuen tilastoijat joutuvat luopumaan osasta tilastoja, joiden tuottaminen ei ole EU-säädösten mukaan pakollista. Tilastotuotannon supistamista pyritään välttämään ja säästöjä haetaan ensisijaisesti tuotantoa tehostamalla ja toimintatapoja muuttamalla. Tilastokeskuksen osalta tilastotuotannon supistamisella katetaan alle 10 prosenttia tarvittavista vuosien 2025–2027 säästöistä.

Vähenevien resurssien oloissa ei-lakisääteistä tilastotuotantoa on kuitenkin supistettava, jotta laadukas ja laajentuva lakisääteinen tilastotuotanto voidaan turvata. Tilastokeskus lakkauttaa neljä tilastoa ja supistaa 12 tilaston tuotantoa ([Uutinen 14.11.2024](#)). Luonnonvarakeskus (Luke) puolestaan lakkauttaa 14 tilastoa ja supistaa seitsemän tilaston tuotantoa ([Uutinen 31.10.2024](#)). Monen lakkautettavan tilaston osalta tietoja löytyy vaihtoehtoisista tietolähteistä.

Tilastotuotannon uudistamisessa pyritään huomioimaan niin kansainväliset kuin kotimaisetkin tietotarpeet, julkaisemaan käyttäjien tarpeisiin vastaavia tietosisältöjä sekä modernisoimaan tilastointia uusien tietoaineistojen ja menetelmien avulla. Lähivuosina uutta Euroopan tilastoasetuksiin perustuvaa tietoa tuotetaan mm. maataloudesta, metsäsektorilta, kotitalouksien varallisuudesta, energian tuotannosta ja käytöstä sekä työmarkkinoista.

Tilastotuotannon kehittämistä tuetaan kokeellisella tilastotuotannolla. Uusia lakisääteisiä tilastoja kehitetään asteittain ja yhteistyössä tiedonkäyttäjien kanssa. Kokeelliset tilastot ovat keino kokeilla uusien tilastojen tuotantoa ja käydä tilastoista vuoropuhelua käyttäjien kanssa ennen tilastojen ottamista osaksi virallista tilastotuotantoa. Kokeellisten tilastojen tuotannossa testataan myös uusien aineistojen käyttöä ja uusia menetelmiä, joiden toivotaan auttavan myös vakiintuneen tilastotuotannon tehostamisessa ja nopeuttamisessa. Kokeellisten tilastojen kehittämistä rahoitetaan usein Euroopan Unionin Grants-rahoituksella ja muulla asiakasrahoituksella.

Tilastokeskuksessa tilastoinnin sisältöjen kehittämisen painopistealueiksi vuosille 2024–2028 on nostettu kansantalous, ympäristö, väestö ja

hyvinvointi. Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tilastoihin on tiedossa merkittäviä muutoksia kansainvälisten uudistusten ja lähdeaineistoihin tulevien muutosten myötä. Ympäristötilastoinnin kehittämistä tarvitaan, jotta ilmastotoimien ja luontokadon seuraamiseksi olisi saatavilla riittävä tietopohja. Väestötilastoja kehitetään, jotta päätöksentekoa varten olisi saatavilla entistä kattavampaa tietoa esimerkiksi maahanmuuttajista. Myös hyvinvoinnin mittaamiseen on panostettava tulevina vuosina, sillä huoli yhteiskunnan eriarvoistumisesta kasvaa.

Talouden kokonaiskuvan muodostamiseen tarvitaan monimuotoisempaa ja nopeampaa tiedontuotantoa. Suomen tietovarallisuudessa piilee runsaasti potentiaalia vastata tähän haasteeseen. Yritystilastoissa yksikkötason tietojen yhdistämisen avulla saatava uudenlainen tieto innovaatiotoimintaa harjoittaneiden yritysten liikevaihdon kehityksestä on hyvä esimerkki tietovarallisuuden mahdollisuuksista.

Keväällä 2025 YK:n oletetaan hyväksyvän uuden kansantalouden tilinpidon käsikirjan sisällön. Suomessa on aloitettu jo uudistuvan kansantalouden tilinpidon edellyttämät muutokset. Kehittämistyön tavoitteena on parantaa tulevina vuosina tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta sekä kansainvälistä vertailukelpoisuutta globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestäväen kehityksen osalta.

Yhteiskuntatilastojen kehittämiseen vaikuttavat laajasti vuonna 2021 voimaan astunut sosiaalitalastojen puiteasetus ja tuleva väestötilastojen kehysasetus. Näiden myötä tilastojen tietosisältöjä uudistetaan ja EU-maiden tietoja yhdenmukaistetaan aiempaa tarkemmin. Vuonna 2025 julkaistaan noin kolmen vuoden välein toteutetun kotitalouksien varallisuus -tilaston tietoja ja aiempaa yksityiskohtaisempia erittelyjä EU:n ulkopuolelta tulevien koulutettujen erityisasiantuntijoiden oleskeluluvista. Uusien aineistojen pohjalta tuotetaan kokeellisia tilastoja kuten kuukausittainen palkat ja palkkiot -tilasto, työssäkäyntitilaston tarkennettu pääasiallinen toiminta -tilasto sekä väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilasto.

Kestävään kehitykseen ja ympäristötilastointiin liittyviä tietotarpeita on runsaasti. Ympäristötilinpitoasetus laajenee kattamaan ympäristötuet, metsätilinpidon sekä ekosysteemitilinpidon. Ympäristötuet-tilaston säännöllinen tuotanto aloitettiin vuonna 2023. Metsätilinpidon asetus pohjainen raportointi on tavoitteena aloittaa vuonna 2025 ja ekosysteemitilinpidon vuonna 2026.

Pariisin ilmastopimuksen mukainen kaksivuotisraportti tehdään seuraavan kerran vuonna 2026. Raportti kuvaa laajasti ilmastopolitiikkatoimia,

kasvihuonekaasujen päästötrendejä ja päästöjen kehitysennusteita, ilmastonmuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista ilmastonmuutokseen, päästövähennysvelvoitteiden saavuttamista sekä kehittyville maille ilmastotoimiin suunnattua tukea.

Myös energiamarkkinoiden murros vaikuttaa tilastointiin.

Energiatilastoinnissa keskitytään vuosina 2025–2026 parantamaan uusiutuvan energian tuotantoa ja käyttöä kuvaavia tilastoja sekä uuden teknologian käyttöönotosta kertovia tilastoja. Lisäksi tuotetaan uutta ja tarkempaa tietoa eri liikennemuotojen energiankäytöstä vuodesta 2025 alkaen.

Suomessa on laadukkaat julkishallinnon omistamat rekisterit. Niistä saatavat tietoaineistot ovat pohja nykyiselle tilastotuotannolle. Lisäksi rekisterit mahdollistavat tilastotuotannon tehostamisen, tiedonantorasitteen vähentämisen ja tilastojen sisältöjen uudistamisen. Tilastoinnin tarpeiden huomiointi rekisterien kehitystyössä parantaa myös tietojen laatua ja yhteentoimivuutta. Esimerkiksi keväällä 2024 kuluttajaluottojen osalta käynnistynyt positiivinen luottotietorekisteri parantaa velkoihin liittyvää tilastoinnin tietopohjaa. Pidemmällä aikavälillä Yrityksen digitalous -hanke mahdollistaa taloustietojen digitaalisen liikkumisen eri toimijoiden välillä. Hankkeen onnistuessa suoraa yritystiedonkeruuta ja yritysten tiedonantorasitetta voidaan vähentää ja parantaa samalla useiden tilastojen kattavuutta ja ajantasaisuutta.

Tulevina vuosina tilastoinnissa otetaan käyttöön soveltuvia koneoppimismenetelmiä tilastotuotannon manuaalista työtä vaativissa työvaiheissa. Käyttökohteita ovat aineistojen luokittelu, aineistojen virheiden havaitseminen ja menetelmällinen korjaaminen sekä massa-aineistojen integrointi rekistereihin. Tilastoinnissa noudatetaan vastuullisen tekoälyn hyödyntämisen periaatteita, kuten esimerkiksi selitettävyyttä, läpinäkyvyyttä ja prosessin toistettavuutta.

Tilasto-ohjelma kattaa kaikki Tilastokeskuksen tuottamat tilastot ja palvelut sekä muiden tilastontuottajien eli Tullin, Luken, Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL), Maahanmuuttoviraston, Työterveyslaitoksen (TTL), Eläketurvakeskuksen, Ilmatieteen laitoksen, Kansaneläkelaitoksen (Kela), Maanmittauslaitoksen, Suomen ympäristökeskuksen (Syke) ja työ- ja elinkeinoministeriön tuottamat Euroopan tilasto-ohjelmaan kuuluvat tilastot ja Suomen viralliset tilastot (SVT) sekä niiden kehittämisen.

Seuraavissa luvuissa esitellään tilastojen lähivuosien merkittäviä uudistuksia aihealueittain sekä pidemmän aikavälin kehittämisen tavoitteita. Julkaistavien tilastojen, tiedonkeruiden ja palveluiden tarkemmat tiedot on kuvattu liitteissä.

2 Talous ja globalisaatio

2 Talous ja globalisaatio

Talouden rakenteet ovat jatkuvassa muutoksessa globaalisti ja kansallisesti. Taloudelliset innovaatiot sekä uudenlainen liiketoiminta haastavat tilastojen sisältöä ja laadintamenetelmiä. Muuttuviin tietotarpeisiin vastataan nopeuttamalla tilastointia ja tarjoamalla monipuolisempaa tietoa tuotannon, yritystoiminnan ja kulutuksen kehityksestä. Talous ja globalisaatio -tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: kansantalous, yritykset, hinnat ja kulutus sekä asuminen ja rakentaminen.

[Kansantalouden](#) tilastot sisältävät lukuisia koko taloutta kuvaavia makrotaloustilastoja, joista keskeisimmät ovat kansantalouden tilinpito ja maksutase. Kansantalouden tilinpito kuvaa systemaattisesti sekä kansantalouden rakennetta että siinä tapahtuvia muutoksia. Tunnetuin kansantalouden tilinpidon tunnusluku on bruttokansantuote. Maksutase kuvaa kansantalouden ja muun maailman välisiä kytköksiä reaalityalouden ja rahoituksen näkökulmista.

YK:n oletetaan hyväksyvän uuden kansantalouden tilinpidon laadintaa ohjaavan käsikirjan keväällä 2025. Uudistusten avulla parannetaan tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta sekä kansainvälistä vertailukelpoisuutta globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen osalta.

Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tilastointia uudistetaan parhaillaan YK:n ja kansainvälisen valuuttarahaston (IMF¹) johdolla ja YK:n oletetaan hyväksyvän uuden tilastotuotantoa ohjaavan käsikirjan (SNA²) keväällä 2025. Uudistusten avulla parannetaan tilinpidon ja maksutaseen laatua, kattavuutta sekä kansainvälistä vertailukelpoisuutta globalisaation, digitalisaation, hyvinvoinnin ja kestävän kehityksen osalta. Euroopassa YK:n käsikirjan uudistamisen rinnalla painopiste on jo siirtynyt EU:n kansantalouden tilinpito (ESA³) -asetuksen päivitystyöhön. Päivitetyn asetuksen ennakoitaan astuvan voimaan EU-maissa vuonna 2029. Uudistuksen yhteydessä päivitetään myös

1 IMF, International Monetary Fund

2 SNA, System of National Accounts

3 ESA, European System of Accounts

kansantalouden tilinpidon tietojen toimittamisohjelma, jossa määritellään tilastojen toimittamisaikataulut ja -sisältö. Lisäksi vuonna 2029 tarkistetaan kansantalouden tilinpidon aikasarjat vastaamaan uusia asetuksessa määriteltyjä menetelmiä.

Kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojärjestelmä uudistetaan kokonaisuudessaan, jotta järjestelmän avulla pystytään tuottamaan uudistuksen edellyttämät tilastot. Tietojärjestelmä uudistus on mittava ja kestää usean vuoden. Sen laatutavoitteena on kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen tietojen sisäinen yhtenevyys. Tietojärjestelmän suunnittelussa huomioidaan samanaikaisesti käynnissä olevat useat uudistukset, jotka muuttavat kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen lähdeaineistoja (esim. yritystietoihin vaikuttava Yrityksen digitalous -hanke sekä pankkien tiedonkeruusiin vaikuttava Pankkien yhtenäinen raportointikehikko (IReF⁴)). Samassa uudistetaan kansantalouden tilinpidon ja maksutaseen julkistuskokonaisuutta.

Kansantaloutta kuvaavia tilastoja käytetään EU:ssa myös hallinnollisten arviointien pohjana. Arvioinneissa hyödynnetään EU-jäsenmaksuihin vaikuttavia bruttokansantuloa ja arvonlisäverotietoja sekä vakaus- ja kasvusopimuksen seuraamisessa käytettyjä julkisyhteisöjen alijäämä- ja velkatietoja. Talouspoliittisen eurooppalaisen ohjauksen (European Semester) seurantaan tullaan tukemaan tuottamalla aiempaa laajempia tietoja julkisyhteisöjen alijäämästä ja velasta sekä seuraamalla mitä uusia vaateita EU:n uudet finanssipoliittiset säännöt⁵ tuovat julkisen talouden tilastoinnille.

Kansantalouden tuottavuusmittarin tiedot on julkistettu kaksi kertaa vuodessa, jatkossa tiedot julkistetaan vain kerran vuodessa. Verot ja veroluonteiset maksut julkistetaan jatkossa osana kansantalouden vuositilinpitoa.

[Yritystilastot](#) kuvaavat monipuolisesti yritysten rakennetta, toimintaa ja taloutta. Tilastojen kehittämisessä on vastattu viime vuosina uuden EU:n yritystilastoasetuksen (EBS⁶) tavoitteisiin: palvelualojen tilastoinnin kehittämiseen, tilastojen ajantasaisuuden parantamiseen ja tiedonantajarasitteen vähentämiseen. Valtaosa asetuksen edellyttämistä uudistuksista on jo toteutettu, ja nyt pääpaino siirtyy vahvemmin olemassa olevan tiedon tehokkaaseen hyödyntämiseen.

---

4 IReF, Integrated Reporting Framework

5 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/evolution-eu-economic-governance/new-economic-governance-framework_en

6 EBS, European Business Statistics

Suomen tietovarallisuudessa piilee runsaasti potentiaalia. Mikrodatalinkkaus (MDL) eli yksikkötietojen yhdistäminen tarjoaa keinoja sen hyödyntämiseen yritystilastoissa ja laajemminkin eri aihealueiden välillä.

Uuden painopistealueen keskiössä on tietojen yhdisteleminen uudella tavalla, sillä Suomen tietovarallisuudessa piilee runsaasti potentiaalia. Mikrodatalinkkaus (MDL⁷) eli yksikkötietojen yhdistäminen tarjoaa keinoja sen hyödyntämiseen yritystilastoissa ja myös laajemmin eri aihealueiden välillä. Tämä on kustannustehokas tapa tuottaa uusia näkökulmia ilman uutta tiedonkeruuta. Kehitystyö MDL:n ympärillä jatkuu, ja kansainvälinen yhteistyö EU:n ja YK:n tilastotyöryhmien kanssa syvenee. Esimerkkinä tästä on EU-rahoitteinen projekti, jossa yhteistyössä kuuden EU-maan kanssa kehitetään MDL-syntaksia ja analysoidaan maiden riippuvuuksia kriittisistä raaka-aineista. Aiempien MDL-projektien tuloksia tuodaan esille julkaisemalla uutta tilastotietoa yritysten henkilöstörakenteesta yritystyypeittäin.

EU:n yritystilastoasetukseen (EBS) liittyen saadaan vuoden 2025 puolivälissä tuoretta tietoa yritysten kansainvälistymisen asteesta sekä taustatekijöistä, kun globaaleista arvoketjuista ja toimintojen ulkoistamisesta julkaistaan uusimmat tiedot. Toinen tärkeä EBS-asetukseen täytäntöönpanoon liittyvä jäljellä oleva kehittämistyö liittyy tavaroiden ulkomaankaupan tilastointiin.

Vuoden 2025 puolivälissä saadaan tuoretta tietoa yritysten kansainvälistymisen asteesta sekä taustatekijöistä, kun globaaleista arvoketjuista ja toimintojen ulkoistamisesta julkaistaan uusimmat tiedot.

Tavaroiden ulkomaankauppaa kuvaavien tilastojen kokonaisuutta pyritään uudistamaan merkittävästi EU-tasolla. Tullin tuottamassa tavaroiden ulkomaankauppa -tilastossa on käynnistynyt EU-maiden välinen vientitietojen vaihto tilastovuodesta 2022 lähtien. Sisäkaupan tilastojen tuonnin tiedonsaanti paranee, kun tuontitietoja aletaan täydentää toisen jäsenmaan keräämien vientitietojen avulla. Aluksi tietoja käytetään pienten tuontiyritysten,

---

7 MDL, [Micro Data Linking](#)

jotka on vapautettu ilmoittamisesta, tuontitietojen estimointimenetelmän kehittämisessä. Pidemmällä aikavälillä niillä korvataan osittain Tullin tuontitietojen kotimaista tiedonkeruuta muilta EU-jäsenmailta saaduilla tiedoilla.

Myös yritysrakennetta kuvaavien tilastojen kehittäminen jatkuu. Aloittaneet ja lopettaneet yritykset -tilasto ja kokeellinen tilasto kasvuyrityksistä korvataan uudella yritysdemografiatilastolla. Yritysdemografiassa tullaan julkaisemaan aloittaneiden ja lopettaneiden yritysten sekä kasvuyritysten lukumäärä Euroopan tilastoviraston yritysdemografian määritelmien mukaisesti. Suunnitelmana on myös tuottaa nykyistä laajemmin tietoja yrityskaupoista. Kokeellisen Yritysten investoinnit -tilaston julkaiseminen lopetetaan vuoden 2025 alusta. Yrityssaneeraukset -tiedot julkistetaan jatkossa vuosittain neljännesvuosittaisen julkistuksen sijaan.

[Hinta- ja kulutustilastot](#) muodostavat osaltaan talouden kokonaiskuvaa. Tilastojen avulla mitataan muun muassa kuluttajien luottamusta talouteen, kotitalouksien kulutusta ja kulutuksen rakennetta sekä hintojen kehitystä.

Kuluttajahintaindeksi kuvaa kotitalouksien Suomessa ostamien tavaroiden ja palveluiden hintakehitystä. Kuluttajahintaindeksiä käytetään yleisenä inflaation mittarina. Hintaindeksin kattavuutta ja laatua parannetaan uusien aineistojen ja uusien menetelmien avulla. Lisäksi vuonna 2025 jatketaan kokeellisena tilastona väestöryhmittäisten inflaatiotietojen julkaisemista. YK:n uudistettu yksityisen kulutuksen käyttötarkoituksen mukainen COICOP⁸-luokitus otetaan käyttöön kuluttajahintaindeksissä seuraavan perusvuoden vaihdon (2025=100) yhteydessä vuonna 2026. Kansainvälinen hintavertailu -tilastossa tietoja julkaistaan uudistetun luokituksen mukaisesti ensimmäisen kerran vuonna 2026.

Kotitalouksien kulutusta kuvaavista tietolähteistä tärkein on noin viiden vuoden välein toteutettava kulutustutkimus. Kotitalouksien kulutus -tilastossa otettiin käyttöön uudistettu COICOP-luokitus vuonna 2024, ja aineisto toimii pohjana myös kansantalouden tilinpidon ja kuluttajahintaindeksin tuleville luokitusuudistuksille. Seuraava kulutustutkimus kerätään vuonna 2026 ja tietoja julkaistaan vuosina 2027-2028.

---

8 COICOP, Classification of Individual Consumption According to Purpose

Maatalouden hintaindeksien julkistamisessa palataan vuoden 2025 tiedoista alkaen aiempaan neljännesvuosittaiseen julkaisutahtiin poikkeuksellisten suurten hinnanmuutosten päätyttyä. Julkisten menojen hintaindeksin neljännesvuosijulkistuksen sisältöä supistetaan julkistamalla vain kuntien peruspalveluiden hintaindeksi sekä kuntataloutta koskeva opetustoimen hintaindeksi.

[Asumisen ja rakentamisen tilastot](#) kuvaavat asuntojen ja rakennusten elinkaarta niiden rakentamisvaiheesta asuntokauppaan tai vuokrauskäyttöön sekä asuntojen ja rakennusten korjaamisen ja ylläpidon kustannuksia. Lisäksi tilastot kuvaavat asunto- ja rakennuskannan rakennetta sekä ihmisten asuinoloja.

Tilastokeskus ottaa rakennus- ja asuntotilastoissa käyttöön vuonna 2025 Syken Ryhti-järjestelmästä saatavat aineistot. Uusia rakennuskanta ja uudistuotanto sekä asuntokunnat ja asuinolot -tilastoja aloitetaan julkaisemaan vuoden 2025 keväästä alkaen.

Tilastokeskus ottaa rakennus- ja asuntotilastoissa käyttöön vuonna 2025 Syken Ryhti-järjestelmästä saatavat aineistot. Käyttöönoton yhteydessä tilastotuotantoprosessia tehostetaan ja modernisoidaan. Samalla uudistetaan rakennuksia ja asuntoja koskevat tilastojulkistukset. Uusia rakennuskanta ja uudistuotanto sekä asuntokunnat ja asuinolot -tilastoja aloitetaan julkaisemaan vuoden 2025 keväästä alkaen.

Toimitilaindikaattoreiden kehittämistyötä jatketaan vuoden 2025 aikana. Toimitilojen hintaindeksiä tuotetaan kokeellisena tilastona, ja kehittämistyössä keskitytään toimitiloja kuvaavien muiden indikaattoreiden kehittämiseen.

Tulevina vuosina panostetaan kansainvälisesti vertailukelpoisten asumisen hintaan liittyvien indeksisarjojen kehittämiseen. Tällaisia ovat asuntojen ja omistusasumisen hintaindeksien kehittäminen sekä yhdenmukaistetun kuluttajahintaindeksin tietopohjana olevan asuntojen vuokraindeksin laadun parantaminen. Omistusasumisen tilastoinnin menetelmiä, tietojen ajantasaisuutta sekä laatua parannetaan, sillä omistusasumisen

tilastotiedot halutaan pidemmällä aikavälillä mukaan yhdenmukaistettuun kuluttajahintaindeksiin. Osakeasuntojen ja kiinteistöjen hintaindeksiin sekä asuntojen vuokraan indeksiin toteutetaan asetusvaatimusten mukaiset perusvuodenvaihdot. Tiedot 2025=100 indekseistä julkaistaan keväällä 2026. Asuntojen vuokraan indeksin aineistopohjaa pyritään laajentamaan samassa yhteydessä.

Osakeasuntojen ja kiinteistöjen hintaindeksiin sekä asuntojen vuokraan indeksiin toteutetaan asetusvaatimusten mukaiset perusvuodenvaihdot. Tiedot 2025=100 indekseistä julkaistaan keväällä 2026.

Vihreän siirtymän tilastoinnin kehittäminen liittyy myös rakennus- ja asunotilastoihin, joiden laatua parannetaan kehittämällä ilmastonmuutoksen kannalta relevanttia tietopohjaa. Tämä tarkoittaa esimerkiksi rakennusten lämmitysjärjestelmätiedon laadun parantamista siten, että asumisen energiakulutustilasto voidaan tuottaa jatkossa rakennuskohtaisista tiedoista. Vuonna 2025 julkaistaan kokeellinen tilasto asuntokuntien sähkökäytöstä.

Korjausrakentamisen hintaindikaattorin ja kuntien, kuntayhtymien ja hyvinvointialueiden korjauskustannuksista ei tuoteta kokeellisia tilastoja vuonna 2025.

Maanmittauslaitoksen tuottamassa kiinteistöjen kauppahintatilastossa pyritään parantamaan kauppahintarekisterin tietosisällön luotettavuutta ja laatua vuonna 2025.

3 Innovaatiot ja digitalisaatio

3. Innovaatiot ja digitalisaatio

Digitalisaatio on merkittävä yhteiskunnan toimintaa ja ihmisten elämää muovaava tekijä. Digitalisaation ohella tutkimus- ja kehittämistoiminnalla sekä innovaatioilla on keskeinen merkitys talouden kilpailukykyyn. Innovaatioita ja digitalisaatiota kuvaa kaikkiaan viisi eri tilastoa innovaatiotoiminnasta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä tieto- ja viestintätekniikan käytöstä.

Yritysten tietotekniikan käyttöä selvitetään vuosittain tietotekniikan käyttö yrityksissä -tilastossa. Sen avulla saadaan tietoa esimerkiksi digitaalisten ratkaisujen hyödyntämisestä liiketoiminnassa. Tilastossa julkaistaan tulevana vuosina säännöllisesti tietoa mm. datan hyödyntämisestä ja tekoälyn käytöstä.

Väestön internetin käytön yleisyyttä ja käyttötarkoituksia kuvaa vuosittain julkaistava väestön tieto- ja viestintätekniikan käyttö -tilasto. Tilasto tarjoaa väestöryhmittäisiä tietoja muun muassa verkkomedioiden, sosiaalisen median, viranomaisten ja julkisen hallinnon verkkopalvelujen käytöstä sekä verkkokaupasta. Tilastossa julkaistaan tietoja myös internetin käytön ongelmista, tietoturvasta ja tietosuojasta.

Digitalisaation etenemistä seurataan ja mittaamista kehitetään sekä EU:ssa että kansallisesti. Euroopan digitaalisen vuosikymmenen seurantaan julkaistaan indikaattoreita yritysten ja väestön tietotekniikan käyttöä koskeissa tilastoissa.

Tutkimus- ja kehittämistoimintatilastojen avulla seurataan hallitusohjelman tavoitetta tutkimus- ja kehittämistoimintamenojen osuudesta bruttokansantuotteesta.

Vuosittain julkaistava tutkimus- ja kehittämistoimintatilasto kuvaa tutkimukseen ja tuote- ja prosessikehittämiseen käytettyjä resursseja. Tilaston avulla seurataan esimerkiksi hallitusohjelmassa asetettua tavoitetta tutkimus- ja kehittämistoimintamenojen osuudesta bruttokansantuotteesta. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan julkisesta rahoituksesta saadaan tietoja vuosittain

ilmestyvästä tutkimus- ja kehittämisrahoitus valtion talousarviossa -tilastosta. Se kuvaa toiminnan T&K-rahoitusta hallinnonaloittain, organisaatioittain ja yhteiskuntapoliittisen tavoiteluokan mukaan. Tilaston avulla seurataan myös hallitusohjelmassa asetettua tavoitetta nostaa julkisen rahoituksen tutkimus- ja kehittämismenojen osuutta suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Joka toinen vuosi julkaistava innovaatiotoimintatilasto kuvaa yritysten innovaatiotoimintaa ja sen yleisyyttä, luonteenpiirteitä ja potentiaalia sekä yritysten toimintaympäristöön ja innovaatiotoimintaan läheisesti liittyviä tekijöitä ja teemoja. Vuonna 2025 käynnistyy seuraava tutkimus, jonka avulla kartoitetaan yritysten innovaatiotoimintaa vuosina 2022–2024. Tutkimuksessa tiedustellaan muun muassa ympäristöhyötyjä tuottavien innovaatioiden käyttöönoton yleisyyttä. Tulokset julkaistaan keväällä 2026.

4

Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus

4. Yhteiskunta ja yhdenvertaisuus

Yhteiskuntaan ja yhdenvertaisuuteen liittyviä ajankohtaisia aiheita ovat hyvinvointi, väestön ikärakenteen muutokset, työllisyystilanne sekä maahanmuutto. Yhteiskuntatilastojen kehittämisessä painotetaan tiedon katvealueiden täydentämistä sekä uusien sähköisten tiedonkeruumenetelmien käyttöönottoa. Tietojen kansainvälisen vertailtavuuden parantaminen auttaa hahmottamaan suomalaisen yhteiskunnan tilannetta. Yhteiskuntaa ja yhdenvertaisuutta kuvaavia tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: väestö ja yhteiskunta, työ, palkat ja toimeentulo, koulutus, ajankäyttö sekä terveys ja sosiaaliturva.

[Väestö ja yhteiskunta](#) -tilastot sisältävät tietoja väestön muutoksesta ja väestörakenteesta sekä väestöennusteen. Väestötilastot kattavat tiedot syntyvyydestä, kuolleisuudesta, perheistä, muuttoliikkeestä ja kuolemansyistä. Demokratian tilaa seurataan vaalitulosten avulla. Rikos- ja oikeustilastot kuvaavat rikollisuuden ja pakkokeinojen sekä velkajärjestelyjen ja ulosottojen kehitystä Suomessa. Näiden lisäksi tuotetaan tietoa sukupuolten tasa-arvosta ja yhdenvertaisuudesta.

Yhteiskuntatilastojen kehittämiseen vaikuttaa voimakkaasti vuonna 2021 voimaan astunut sosiaalitulosten puiteasetus (IESS⁹), jonka myötä tilastojen tietosisältöjä uudistetaan ja tietoja yhdenmukaistetaan EU-maissa aiempaa tarkemmalla tasolla. Asetus koskee mm. tulo- ja elinolotutkimukseen, työvoimatutkimukseen, aikuiskoulutustutkimukseen ja kotitalouksien kulutustutkimukseen liittyvien tilastojen tuotantoa ja tietosisältöjä.

Väestötilastojen kehysasetuksen (ESOP¹⁰) valmistelu on kesken. Asetus määrittää pidemmän aikavälin kehittämisen raamit väestötilastoihin sekä väestö- ja asuntolaskentaan. Väestöennusteen osalta pohditaan tarvetta ja mahdollisuuksia ennusteen päivitykseen nykyistä tiheämmällä syklillä.

Myös maahanmuuttoa kuvaavaa tilastointia kehitetään vastaamaan lisääntyviä tietotarpeita. Vuoden 2024 aikana julkaistiin ulkomaalaisväestön koulutusestimaatti. Vuonna 2025 täydennetään maahanmuuttoa koskevia tietoja oleskelulupa-aineiston tiedoilla. Maahanmuuttoviraston raportointi- ja tilastointijärjestelmän uudistamisprojektin (2020–2025) tavoitteena on siirtää

9 IESS, Integrated European Social Statistics

10 ESOP, European Statistics on Population

Euroopan tilastojärjestelmään kuuluvien tilastojen tuotanto pohjautuvaksi uuteen tietovarantoon. Uutena tietosisältönä oleskelulupatilastoihin on vuonna 2025 tulossa aikaisempaa yksityiskohtaisemmat erittelyt EU:n ulkopuolisten ns. sinisen kortin erityisasiantuntijoiden oleskeluluvista.

Uutena tietosisältönä oleskelulupatilastoihin on vuonna 2025 tulossa aikaisempaa yksityiskohtaisemmat erittelyt EU:n ulkopuolisten ns. sinisen kortin erityisasiantuntijoiden oleskeluluvista.

Kuolemansyiden tilastoinnissa otetaan käyttöön Maailman terveysjärjestön (WHO) uuden tautiluokitusjärjestelmän mukainen luokitus. Tautiluokitusjärjestelmän (ICD-11:n¹¹) käyttöönoton valmistelu aloitettiin Suomessa vuonna 2023 ja käyttöönotto tapahtuu tämän hetken suunnitelman mukaan vuonna 2027. Lisäksi tavoitellaan kuolemansyytilaston julkaisemisen nopeuttamista pidemmällä aikavälillä. Tämä edellyttää kuitenkin digitaalisia kuolemansyytodistuksia.

Sukupuolten tasa-arvoa kuvataan useiden tilastojen avulla, ja työn alla on myös yhdenvertaisuuden tilastoinnin edistäminen. Tasa-arvotilastoinnissa on käynnistetty julkaisemisen uudistustyö, jossa tavoitteena on laajentaa tietojen verkkojulkaisemista.

Tilastokeskus tuottaa kaikista valtakunnallisista vaaleista viralliset tilastot. Vuonna 2025 Suomessa järjestetään aluevaalit ja kuntavaalit. Tilastotietoja julkaistaan esimerkiksi ehdokkaista, valituista, äänioikeutetuista, äänestäneistä sekä puolueiden kannatuksesta. Tilastoja esitetään aiempaa enemmän aikasarjoina. Sähköisen äänioikeusrekisterin käytön odotetaan laajenevan, ja tämä tulee mahdollistamaan äänestyskäytännön laajemman analysoinnin.

[Työ-, palkat- ja toimeentulotilastoissa](#) tuotetaan tietoja työmarkkinoiden tilanteesta kuten työllisyydestä, työttömyydestä ja avoimista työpaikoista. Lisäksi tilastoidaan työoloja, työtaisteluita ja työvoimakustannuksia. Väestön toimeentuloa kuvataan useiden palkka- ja tulotilastojen avulla. Väestön toiminnan ja toimeentulon kokonaiskuvaa täydentävät tilastot veloista ja varallisuudesta sekä elinoloista. Kelan toimeentuloturvaetuuksien (esim. työmarkkinatuki, perustoimeentulotuki, vanhempainpäiväraha ja opintotuki)

---

11 ICD, International Classification of Diseases

tilastot täydentävät tietoja väestön toimeentulosta. Tulojen jakautumista väestöryhmittäin kuvataan kattavasti tulonjakotilastossa.

Työvoimatutkimus kuvaa väestön osallistumista työmarkkinoille. Tutkimuksen tiedot kerätään kuukausittain otostutkimuksella. Vuoden 2025 aikana julkaistaan uutta tietoa nuorista työmarkkinoilla ja kerätään tietoja perheen ja työn yhteensovittamisesta. Lisäksi vuonna 2025 jatketaan vuoden 2023 työolotutkimuksen tietojen analysointia. Tutkimuksen erityisteemana oli työelämän ekologinen kestävyys. Työllisyyden kehittymistä voi seurata työvoimatutkimuksen ja työssäkäyntitilaston lisäksi työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilaston avulla, joka perustuu työvoimaviranomaisten käyttämän asiakasrekisterin tietoihin. Työnvälitystilaston lähdejärjestelmien uudistus jatkuu vielä vuonna 2025, minkä vuoksi aineiston siirtoprosessi ja myös tilastoinnin sisällöt ovat edelleen muutoksessa. Myös työvoimapalveluiden siirtyminen kunnille vuoden 2025 alussa aiheuttaa muutoksia työnvälitystilaston käyttöön ja esimerkiksi alueluokitteluihin. Muutosten yhteydessä työnvälitystilastoinnin tietolähteiden ja tuotannon jatkuvuus pyritään turvaamaan.

Uusien aineistojen pohjalta jatketaan seuraavien kokeellisten tilastojen tuotantoa: kuukausittainen palkat ja palkkiot -tilasto, työssäkäyntitilaston tarkennettu pääasiallinen toiminta -tilasto sekä väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilasto.

Aihealueen tilastointia kehitetään hyödyntämällä tilastotuotannossa uusia tietoaineistoja kuten esimerkiksi tulorekisterin palkka-, eläketulo- ja etuustietoja. Uusien aineistojen pohjalta jatketaan kokeellisena kuukausittainen palkat ja palkkiot -tilaston, työssäkäyntitilaston tarkennettu pääasiallinen toiminta -tilaston sekä väestön pääasiallinen toiminta kuukausittain -tilaston tuotantoa. Tulorekisterin tietojen avulla on tarkoitus kehittää pienten yritysten palkka- ja työvoimakustannustietoja koskevaa tilastointia, joka tulee lakisääteiseksi käynnissä olevan EU-lainsäädäntötyön¹² valmistuttua vuonna 2026.

Tilastokeskus yhdistää aikaisemmin erillään tuotetut viisi palkkatilastoa osaksi palkkarakennetilastoa vuonna 2025. Uudistuksen tavoitteena on selkeyttää ja yksinkertaistaa palkkatilastointia sekä parantaa tietojen vertailukelpoisuutta.

---

12 LMB, Labour Market statistics on Businesses

Vuonna 2025 jatketaan neljän vuoden välein tehtävän työvoimakustannustutkimuksen tietojen tuotantoa. Työvoimakustannustutkimuksen tiedot julkaistaan vuonna 2026. Hyvinvointialueiden työn käynnistyminen vuoden 2023 alussa näkyy vielä useassa aihealueen tilastossa vuonna 2025, kun julkistamme uusia tietoja hyvinvointialueiden henkilöstöstä.

Vuonna 2025 julkaistaan noin kolmen vuoden välein toteutetun kotitalouksien varallisuus -tilaston tietoja.

Vuonna 2025 elinolotilastossa julkaistaan tietoja lapsista, ja palveluiden saatavuudesta. Tiedot pohjautuvat EU-SILC¹³-tutkimukseen. Lisäksi vuonna 2025 kerätään kolmen vuoden välein tuotettavia tietoja terveydestä sekä kertaluonteisesti politiikkatarpeisiin tietoa energia ja ympäristö -teemasta. Vuonna 2025 julkaistaan noin kolmen vuoden välein toteutetun kotitalouksien varallisuus -tilaston tietoja.

Kela on keskeinen sosiaaliturvan toimeenpanija Suomessa. Sosiaaliturvalla tasataan perheiden ja yksilöiden välisiä tuloeroja ja taataan kaikille riittävä toimeentulo. Tilastotietoja sosiaaliturvasta on saatavilla Kelan [Tietotarjottimen](#) kautta. Tietotarjotin kokoaa yhteen paikkaan Kelan tuottaman tutkimus- ja tilastotiedon.

Uudistettu Kelan tilastot kuvioina -sarja sisältää viimeisimmän vuoden tilastojen lisäksi ainutlaatuista tietoa pitkän aikavälin kehityskuluista, jopa 1940-luvulta alkaen. Euromääräisissä aikasarjoissa tiedot tarjotaan viimeisimmän vuoden rahassa. Kuviot ovat Tietotarjottimella helppokäyttöisessä ja saavutettavassa muodossa. Jokaisen kuvion tietoja voi katsella myös taulukkona sekä tallentaa kuvion ja siihen liittyvän datan. Kuviot päivitetään vuosittain samaan aikaan kunkin aiheen vuosijulkaisun kanssa.

Uudistettu Kelan tilastot kuvioina -sarja sisältää viimeisimmän vuoden tilastojen lisäksi ainutlaatuista tietoa pitkän aikavälin kehityskuluista, jopa 1940-luvulta alkaen.

---

13 EU Statistics on Income and Living Conditions

Tietotarjottimelle lisätään jatkuvasti avoimen datan sisältöä. Syksyllä 2024 on saatavilla 25 Kelan tilastotietokanta Kelaston aineistoa avoimena datana. Tietotarjottimella on tietoa aineistoista ja niiden käyttötavoista. Datatiedostot sijaitsevat avoindata.fi:ssä.

Eläketurvakeskus (ETK) tuottaa tilastotietoja Suomen eläkkeensaajista ja työeläkkeensaajista sekä työeläkevakuutetuista ja kokonaiseläkemenosta. Tilastojen tuotanto pohjautuu Suomen työeläkejärjestelmän rekistereihin ja Kelan eläkerekistereihin.

[Koulutustilastoissa](#) julkaistaan tietoja varhaiskasvatuksesta, oppilaitoksista, koulutuksesta, väestön koulutusrakenteesta ja opiskelijavirroista. Koulutustilastoissa on siirrytty käyttämään yhä enemmän opetushallinnon uusia tietovarantoja. Näin on pyritty vähentämään tiedonantorasitetta, nopeuttamaan tilastojen julkaisemista sekä monipuolistamaan tilastotuotantoa.

Tutkintorekisterin kattavuutta parannetaan etsimällä ratkaisuja ulkomailla suoritettujen tutkintotietojen täydentämiseksi. Myös opettajien pätevyydestä kertovia tietoja kehitetään. Yritysten henkilöstökoulutus -tilasto tuotetaan viiden vuoden välein, seuraavan kerran tilastovuodelta 2025. Kuuden vuoden välein toteutettavan Aikuiskoulutukseen osallistuminen -tilaston tiedonkeruu on seuraavan kerran vuonna 2028. Vapaasta sivistystyöstä tuotetaan tilastotietoa kahden vuoden tauon jälkeen vuodesta 2025 alkaen.

Yhteiskuntatilastoihin kuuluvat myös [kulttuuria, mediaa ja ajankäyttöä](#) kuvaavat tilastot. Aihealueen tilastoista joukkoviestintätilasto lakkautetaan vuonna 2025. Tilasto-ohjelmaa kirjoitettaessa kulttuuritilastojen tulevasta tietosisällöstä ja julkaisumuodosta käydään vielä neuvotteluja. Suomalaisten ajankäytön rakennetta kymmenen vuoden välein selvittävän ajankäyttötutkimuksen seuraava tiedonkeruuajankohta osuu vuoteen 2030.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos (THL) tuottaa tilastoja [sosiaali- ja terveydenhuollon](#) eri aihealueilta päätöksenteon, kehittämisen ja tutkimuksen tueksi. THL:ssä tehdään lähivuosina kehittämistyötä kansallisen sote- ja hyte¹⁴-tietovarannon kehittämiseksi. Tietovaranto palvelee laajasti sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tietojen toisiokäyttöä. Lisäksi kehitetään tiedonkeruun ja raportoinnin työkaluja, joita otetaan käyttöön asteittain.

---

¹⁴ Hyte, Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Vuonna 2025 erikoissairaanhoidon hoitopääsyn tiedonkeruussa vakiinnutetaan uusi tiedonkeruutapa, joka nopeuttaa tiedon keräämistä ja julkaisemista sekä parantaa tietojen laatua. Hoitopääsytietoja koskeissa tilastoissa tehdään julkaisu-uudistuksia, jotta tietojen julkaisu vastaisi paremmin asiakastarpeeseen; tilastoraportit julkaistaan jatkossa alkuvuodesta, ja ne kertovat edeltävästä tilastovuodesta kokonaisuutena. Kuukausikohtaiset hoitopääsytiedot löytyvät tiivisteistä ja kuutioista. Sote-palvelujen talous-, henkilöstö- ja toimintatietojen (TAHTO) rekisterikehityksessä selvitetään muun muassa sote-henkilöstötilaston julkaisemisen nopeuttamisen mahdollisuuksia yhteistyössä muiden virastojen kanssa sekä kehitetään sote-palvelujen yksikkökustannusten tilastointia.

THL:n vuosikirjajulkaisuista (Sosiaali- ja terveysalan tilastollinen vuosikirja sekä Päihdetilastollinen vuosikirja) luovutaan. Vuosikirjojen tiedot raportoidaan osana tilastojulkaisuja ja vuosikirjojen tilalle kehitetään uusia ilmiölähtöisiä raportteja tulevien vuosien aikana.

THL:n vastuulla olevaa sote-tilastointia uudistetaan asteittain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain mukaiseksi. Laissa on velvoite yhteensovittaa tilasto- ja rekisteritietojen tietorakenteet Kanta-palvelujen asiakas- ja potilastietojen tietorakenteiden kanssa siten, että THL:n tarvitsemat säännölliset tiedonkeruut voidaan toteuttaa valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden avulla vuoden 2029 loppuun mennessä.

Tämä velvoite muuttaa useiden tilastojen tiedonkeruuta ja parantaa samalla ajantasaisuutta sekä ilmiöalueiden tilastoinnin kattavuutta. Nopeimmin muutos näkyy sosiaalihuollon tilastoissa. Vuonna 2023 perustettu uusi sosiaalihuollon seurantarekisteri mahdollistaa sosiaalihuoltoa koskevien tilastojen kokonaisuudistuksen tulevina vuosina. Uusia tietoja mm. sosiaalihuollon asiakkaista julkaistaan tilastopilotteina vuoden 2025 aikana. Lisäksi vuoden 2025 aikana perusterveydenhuollon hoitopääsyn tilastoinnissa ja hedelmöityshoitorekisterin uudistuksessa jatketaan Kanta-palveluista saatavien tietojen hyödyntämistä. Myöhemmin tilastointiin saadaan myös uusia tietoja muilta ilmiöalueilta, kun THL:n tiedonsaantioikeus laajenee mm. valmiuden ja varautumisen tilannekuvatietoihin, terveydenhuollon laite- ja tarviketietoihin sekä ensihoitoa ja sosiaalipäivystystä koskeviin hätäkeskustietoihin.

Työterveyslaitoksen (TTL) Työperäisten sairauksien rekisterin (TPSR) tuottama ammattitaudit ja ammattitautiepäilyt -tilasto sisältää poikkeuksellisesti kahtena peräkkäisenä julkaisuvuotena kahden uuden aineistovuoden tiedot. Vuosijulkaisua on tarkoitus kehittää seuraavan kerran vuonna 2026, jolloin myös

julkaisun esitystapaa päivitetään. Vahvistettujen ammattitautien tietojen lähetykset Eurostatille jatkuu vuosittain EU:n määrittelemien aikataulujen ja ohjeiden puitteissa.

Säännöllisesti julkaistavien yhteiskuntatilastojen antamaa kuvaa yhteiskunnasta laajennetaan vuonna 2025 myös useiden tilaustutkimusten avulla. Tällaisia ovat muun muassa inflaatio-odotukset ja kulutuspäätökset, Arvot ja mielipiteet Suomessa (European Social Survey), International Social Survey Programme (teemana Digitaalinen yhteiskunta, ISSP), Luottamus julkiseen hallintoon, Työvoimapalvelut, Ilmastonmuutos ja työ, Digi-vihreä siirtymä ja Eurostudent. Inflaatio-odotukset ja kulutuspäätökset -tutkimuksella tutkitaan kotitalouksien kulutuspäätöksiä sekä talouteen liittyviä odotuksia. Arvot ja mielipiteet Suomessa -tutkimuksella mitataan Euroopan maissa asuvien henkilöiden arvoja ja mielipiteitä yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista, kuten tasa-arvon toteutumisesta ja yhteiskunnan oikeudenmukaisuudesta. Mukana on noin 30 maata. International Social Survey Programme -tutkimuksessa kartoitetaan laajasti ihmisten asenteita ja mielipiteitä Suomesta ja suomalaisuudesta. Luottamus julkiseen hallintoon -tutkimus toteutetaan osana kuluttajien luottamustutkimusta ja sillä selvitetään kansalaisten luottamusta julkiseen hallintoon. Työvoimapalvelut- tutkimus toteutetaan osana avointen työpaikkojen tutkimusta ja siinä kysytään työvoiman hausta ja hakuvaikeuksista sekä täytetyistä työpaikoista viitejaksolla. Ilmastonmuutos ja työ sekä Digi-vihreä siirtymä -tutkimuksilla kerätään tietoa ilmastonmuutokseen kytkeytyvistä työelämävaikutuksista. Ilmastonmuutos ja työ on kohdennettu palkansaajille ja Digi-vihreä siirtymä työantajayrityksille. Eurostudent-tutkimus kartoittaa korkeakouluopiskelun sosiaalista ulottuvuutta, hyvinvointia, liikkuvuutta ja opintojen sujumista Suomessa ja muissa Euroopan maissa.

5

Kestävä kehitys ja ympäristö

5. Kestävä kehitys ja ympäristö

Ilmastonmuutos, luontokato ja niiden hillitsemiseksi tehtävät toimet edellyttävät nykyistä kattavampaa tilastotietoa. EU:n ilmasto- ja energiapolitiikka tuo jäsenmaille sitovia ja kiristyviä tavoitteita ja velvoitteita, joiden seurantaan tarvitaan laajasti tietoja. Myös energiamarkkinat ovat muuttuneet merkittävästi muutamassa vuodessa. Venäjän hyökkäys Ukrainaan ja Lähi-idän tilanne toivat energiamarkkinoille epävakausta ja pysyviä muutoksia, mikä on synnyttänyt uusia tietotarpeita. Lisäksi energiatehokkuutta, kestävästä kehitystä, kiertotaloutta, luomutuotantoa ja vähäpäästöisiä liikennemuotoja kuvaaville tilastotiedoille on tarve. Kestävästä kehitystä ja ympäristöä kuvaavia tilastoja tuotetaan seuraavista aiheista: energia, ympäristö, maa-, metsä- ja kalatalous sekä liikenne ja matkailu.

[Energia-](#) ja [ympäristötilastojen](#) kehittäminen painottuu lähivuosina EU:n energiatilastoasetuksen ja ympäristötilinpitoasetuksen¹⁵ säätelien tilastojen laajentamiseen ja tarkentamiseen.

Energiatilastoinnissa keskitytään vuosina 2025–2026 parantamaan uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön sekä uuden teknologian käyttöönottoon liittyvää tietosisältöä.

Energiatilastoinnissa keskitytään vuosina 2025–2026 parantamaan uusiutuvan energian tuotantoon ja käyttöön sekä uuden teknologian käyttöönottoon liittyvää tietosisältöä. Polttoaineiden kestävyys näkyy jatkossa entistä selkeämmin myös tilastoinnissa. Tilastot kuvaavat muun muassa kuinka vety ja uudet synteettiset polttoaineet tulevat korvaamaan fossiilisia polttoaineita esimerkiksi teollisuuden prosesseissa ja liikenteessä. Aihealueen tilastojen sisältö laajenee kuvaamaan myös tuuli- ja aurinkovoiman rinnalle nousevia energiavarastoja sekä lämmityksessä hyödynnettävää hukkalämpöä, ympäristöstä talteenotettavaa lämpöä ja rakennuksiin integroituja lämmitysratkaisuja.

---

¹⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 691/2011 muuttaminen tiettyjen ympäristötilinpitoa koskevien moduulien käyttöön ottamiseksi

Energiajärjestelmän muutos, hajautettu tuotanto ja teknologian kehitys tuovat mukanaan uusia tilastointialueita. Kaikkien sektoreiden ja päätoimialojen energian kulutuksen tilastointia kehitetään. Tilastoinnissa hyödynnetään jatkossa yhä enemmän rakennus- ja yrityskohtaista tietoa, jota saadaan mm. sähkön [datahubista](#). Merkittävimmät muutokset koskevat palvelualoja ja rakennettua ympäristöä koskevaa energiakäyttöä. Lisäksi tuotetaan uutta ja tarkempaa tietoa eri liikennemuotojen energiakäytöstä vuodesta 2025 alkaen.

Energia-, jäte- ja päästötietojen tuottamista uudistetaan käynnissä olevalla kehittämishankkeella, jonka tavoitteena on muun muassa parantaa tietojen laatua ja tukea Tilastokeskuksen valmiutta vastata aihealuetta koskeviin tietotarpeisiin vuodesta 2025 alkaen. Lisäksi tavoitteena on kehittää uusi liikenteen ja työkoneiden energia- ja päästötietojen laskentajärjestelmä ja julkistaa uutta tietoa vuodesta 2025 lähtien.

Ympäristötilinpitoasetus laajenee kattamaan ympäristötuet, metsätilinpidon sekä ekosysteemitilinpidon. Ympäristötuet -tilaston säännöllinen tuotanto aloitettiin vuonna 2023. Metsätilinpidon asetuspohjainen raportointi on tavoitteena aloittaa vuonna 2025 ja ekosysteemitilinpidon vuonna 2026. Ekosysteemitilinpidon ja metsätilinpidon tiedontuotannon valmistelua jatketaan yhteistyössä Tilastokeskuksen, Syken ja Luken kesken. Tilastoinnin alkamisvuoteen ja raportointivaatimukseen liittyvää lainsäädäntöä käsitellään parhaillaan EU:ssa.

[Metsätilinpidon asetuspohjainen raportointi on tavoitteena aloittaa vuonna 2025 ja ekosysteemitilinpidon vuonna 2026.](#)

Kasvihuonekaasut-tilasto perustuu EU:lle ja YK:n ilmastopimukselle vuosittain tehtävään kansallisten kasvihuonekaasupäästöjen ja -poistumien raportointiin. Tiedot raportoidaan myös osana kahden vuoden välein tehtävää Pariisin sopimuksen mukaista kaksivuotisraporttia, seuraavan kerran vuonna 2026. Tilastokeskus koordinoi kaksivuotisraportin kokonaisuuden valmistelua ja raporttien kansainvälistä tarkastusta Suomessa. Kaksivuotisraportit toteutetaan yhteistyössä eri ministeriöiden ja asiantuntijalaitosten kanssa. Raportit kuvaavat laajasti muun muassa maamme ilmastopolitiikkaa ja -toimia, kasvihuonekaasujen päästötrendejä ja päästöjen kehitysennusteita, ilmastomuutoksen vaikutuksia ja sopeutumista ilmastomuutokseen, päästövähennysvelvoitteiden saavuttamista sekä kehittyville maille ilmastotoimiin suunnattua tukea.

Kansainvälisten veloitteiden seurannan lisäksi kasvihuonekaasuinventaariotietoja käytetään vuosittain mm. valtioneuvoston eduskunnalle antamassa ilmastovuosikertomuksessa. Tietojen avulla kerrotaan Suomen päästökehityksestä ja seurataan etenemistä kohti asetettuja päästövähennystavoitteita ja ilmastolain mukaista kansallista hiilineutraaliustavoitetta vuonna 2035.

Kansallisen ja kansainvälisen ilmastopolitiikan tavoitteiden toteuttamista kuvaavien seurantamittareiden tarve on suuri. Kansallisen kasvihuonekaasujen päästöinventaarion laskentaa kehitetään jatkuvasti. Esimerkiksi käynnissä oleva liikenteen laskentajärjestelmän uudistus tulee tarkentamaan inventaariotietoja. Inventaarioon tehtävät menetelmämuutokset ja uudet lähtötiedot huomioidaan aikasarjassa, minkä vuoksi myös aiempien vuosien nielut ja päästöt muuttuvat.

Tilastokeskus ylläpitää ja kehittää Suomessa YK:ssa vuonna 2015 sovittua kestäväen kehityksen Agenda 2030 seuranta ja -indikaattoritietokantaa. Kestäväen kehityksen toimintaohjelma¹⁶ Agenda 2030 käsittää 17 globaalia tavoitetta ja 169 alatavoitetta. Tietosisällön tuottamista tukee Tilastokeskuksen asettama YK-indikaattorit yhteistyöryhmä, jossa ovat edustettuina keskeiset tietojen tuottajat valtioneuvoston kanslia, ulkoministeriö, Luke, THL ja Syke, sekä 20:stä muusta organisaatiosta koostuva Kestäväen kehityksen -indikaattoreiden (SDG) tuottajaverkosto. Vuoden 2025 aikana Tilastokeskus laatii myös YK-indikaattorit tietokannan tietoihin perustuvan tilastoliitteen valtioneuvoston kanslian laatimaan Suomen kestäväen kehityksen maaraporttiin YK:lle. Tilastoliite täydentää osaltaan maaraporttia ja kuvaa Suomen edistymisestä kohti Agenda 2030 tavoitteita. Sen avulla edistetään tietoon perustuvaa päätöksentekoa kestäväen kehityksen politiikassa.

Ilmatieteen laitoksen tuottamissa ilmastotilastoissa esitetään tietoja mm. vuoden keskilämpötilasta, sademäärästä, ilmanpaineesta, kosteudesta, lumensyvyydestä, tuulesta ja auringonpaisteesta sekä kokonaissäteilystä. Tilastot perustuvat ilmastotietokannan sääasemahavaintoihin. Jotta Ilmatieteen laitoksella voidaan tuottaa jatkossakin mm. lakisääteiset tilastot vähenevillä resursseilla, niin tuotantoa on pyrittävä sopeuttamaan säästötavoitteita vastaavaksi. Tämän takia havaintoverkkoa joudutaan todennäköisesti harventamaan sekä lisäämään automatisointia.

Suomen ympäristökeskuksen (Syke) hydrologiset havainnot -tilastot sisältävät tietoa mm. sademäärästä, lumen vesiarvosta, vedenkorkeudesta, pintaveden lämpötilasta, virtaamasta ja jäänpaksuudesta. Hydrologisten havaintojen

---

16 SDGs, Sustainable Development Goals

tilastointia kehitetään, jotta saadaan tarkempaa tietoa ilmastonmuutoksen vaikutuksista vesivaroihin. Syke myös hallinnoi ja kerää erilisiä ympäristöön ja sen tilaan liittyviä tietoja, joita käytetään kansainvälisissä ja kansallisissa raportointivelvoitteissa, ml. kestävä kehityksen SDG-indikaattoritiedot.

[Lukien tilastointivelvoitteet laajenevat vuoden 2025 alusta \(mm. maatalouden tuotantopanokset ja tuotokset sekä metsätilinpito\).](#)

Luonnonvarakeskus (Luke) tuottaa pääosan Suomen [maa-, metsä- ja kalatalouden tilastoista](#) sekä metsästystilaston. Lukien tilastointivelvoitteet laajenevat vuoden 2025 alusta. Laajentuvien tilastotietojen taustalla on vuoden 2025 alusta voimaan tullut, maatalouden tuotantopanoksia ja tuotoksia koskeva SAI0-asetus. Käynnissä oleva kalataloustilastojen EU-lainsäädännön kehittäminen yhdessä valvonta-asetuksen uudistamisen kanssa johtanee muutoksiin vapaa-ajankalastuksen tilastossa. Asetusvalmistelu on kesken ja valmistuu aikaisintaan vuonna 2025.

[Luke lopettaa 14 luonnonvaratilaston tuotannon ja yhden tilaston tietosisältöä supistetaan. Lisäksi kuuden tilaston julkaisutiheyttä harvennetaan. Monen lakkautettavan tilaston osalta tietoja löytyy vaihtoehtoisista tietolähteistä.](#)

Myös Lukeen kohdistuu julkisen talouden säästöpainetta. Tämä tarkoittaa ei-asetuspohjaisen tilastoinnin vähentämistä ja työpanoksen kohdentamista uuteen asetuspohjaiseen tilastointiin, tehokkuutta lisääviin kehittämistehtäviin sekä asiakasrahoitteiseen työhön. [Luke lopettaa 14 luonnonvaratilaston tuotannon ja yhden tilaston tietosisältöä supistetaan.](#) Lisäksi kuuden tilaston julkaisutiheyttä harvennetaan. Monen lakkautettavan tilaston osalta tietoja löytyy vaihtoehtoisista tietolähteistä.

Viimeinen tilastointi ruokaperunan varastosta sekä kalajalosteiden tuotannosta tehdään loppuvuodesta 2024 eikä tietoja tuoteta enää tämän jälkeen. Luke julkaisee vielä alkuvuodesta 2025 maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden, kalan sekä metsäteollisuuden ulkomaankaupan kuukausitilastot. Luke luopuu metsämaan omistuksen tilastoinnista. Muiden lakkautettavien tilastojen tuotanto jatkuu vielä vuonna 2025 normaalisti, minkä jälkeen tietoja ei enää tuoteta.

Luke julkaisee tilastojen lisäksi [indikaattoreita](#), joiden avulla on mahdollista seurata maatalouspolitiikan ja metsästrategian tavoitteiden toteutumista sekä Suomen biotalouden kehitystä. Tilastokeskuksen tuottaman Maa- ja metsätalousyrittäjien talustilaston tietosisältöä supistetaan vuonna 2025.

[Liikenne- ja matkailutilastoissa](#) tuotetaan kattavasti tietoa liikkumisesta, liikkumisvälineistä sekä liikkumisen infrastruktuurista. Tilastoja tuotetaan tie-, vesi-, ilma- ja rautatieliikenneverkostosta, verkoston käytöstä ja ajoneuvoista sekä tieliikenteessä tapahtuvista onnettomuuksista. Lisäksi tilastot kuvaavat kotimaan ja ulkomaan matkailua: matkailun määrää ja majoituksen volyyymiä sekä matkakohteita. Aihealueelta julkaistaan myös kokeellisena tilastona riistaonnettomuustilastoa.

Liikennetilastojen tietosisältö laajenee lähivuosien aikana mm. liikenteen päästölaskennan kehittämisen yhteydessä. Lisäksi tieliikenneonnettomuustilaston sisältöä kehitetään julkaisemalla tietoa onnettomuuksissa vakavasti vammautuneista ja tuottamalla tilannekuvaa pyöräilijöiden, mopoilijoiden sekä moottoripyöräilijöiden turvallisuudesta sekä uusista liikkumismuodoista. Kehittämistyö liittyy liikenne- ja viestintäministeriön asettaman liikenneturvallisuusstrategian toimenpideohjelman ja sen tehtävien toimeenpanoon.

Kauppalaivaston ja kotimaan vesiliikenteen tilastoinnissa siirrytään neljännesvuosittaiseen julkaisemiseen vuonna 2025.

Matkailutilaston tietoja on laajennettu julkaisemalla kansainvälisiin majoitusalusasivustoihin perustuvia yöpymistietoja. Tavoitteena on myös luoda seuraavien vuosien aikana kattava tilasto majoitustilaston ulkopuolelle jäävästä kotimaisten ja ulkomaisten alustojen kautta välitettävästä lyhytaikaisesta majoitustoiminnasta. Vuokramökkitilaston julkaiseminen kokeellisena tilastona päättyy vuoden 2024 lopussa.

Matkailijamittari kuvaa ulkomaalaisten matkailijoiden määriä, rahankäyttöä ja hiilijalanjälkeä.

Matkailijamittari kuvaa ulkomaalaisten matkailijoiden määriä, rahankäyttöä, hiilijalanjälkeä sekä matkoihin liittyviä taustatietoja, Matkailijamittarin tietoja on julkaistu kesästä 2023 lähtien Matkailijamittarin [omalla kotisivulla](#), tilastopalvelu Rudolfissa sekä avoimena datana.

6

Alueiden elinvoima

6. Alueiden elinvoima

Laadukkaita aluetietoja tarvitaan taloudellisen, yhteiskunnallisen ja ekologisen kestävyuden seurantaan. Aluetietoja käytetään myös hallinnon tarpeisiin esimerkiksi kuntien valtionosuuksien laskentaan ja EU:n aluetukien määrittelyyn. Erillisinä aluetilastoina tuotetaan aluetilinpitoa ja alueellista yritystoimintatilastoa. Lisäksi alueellista tietoa julkaistaan osana lukuisia eri tilastoja ja tietopalveluita. Aluetilastojen kattavuutta on laajennettu sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen (Sote) myötä. Aluetietojen kehittämisessä tarvitaan myös nykyistä parempia paikkatietoja.

Aluetilastoja kehitetään kansainvälisessä yhteistyössä muun muassa osallistumalla Eurostatin kaupunki- ja aluetilastojen tiedonkeruuta¹⁷ koskevaan hankkeeseen. Hankkeessa kerätään mm. väestöä, koulutusta, työmarkkinoita ja taloutta koskevia tietoja Suomen yhdeksälle suurimmalle kaupungille ja niitä ympäröiville alueille. Tilastot koostetaan Tilastokeskuksen tuottamien tietojen lisäksi kaupunkien kokoamista tiedoista ja julkaistaan Eurostatin City Statistics -tietokannassa yhdessä Euroopan muiden kaupunkien kanssa. Tietokanta sisältää pitkiä ja vertailukelpoisia aikasarjoja kaupungeista.

Tilastoaineistojen linkittämistä paikka- ja sijaintitietoihin kehitetään edelleen. Näin parannetaan sijaintitietojen hyödyntämistä muun muassa aluetilastoinnissa ja alueellisissa analyyseissä. Tavoitteena on, että laadukkaat sijaintitiedot olisivat aina hyödynnettävissä tilastotuotannossa, ja että julkaistuja tilastoja olisi mahdollista käyttää paremmin yhdessä kansalliseen paikkainfrastruktuuriin kuuluvien muiden aineistojen ja palveluiden kanssa.

Tilastojen ja paikkatietojen integrointia edistetään osallistumalla kansalliseen ja kansainväliseen yhteistyöhön. Tilastokeskuksen koordinoimassa EU-projektissa tuotettiin toimintamalli¹⁸ sekä esimerkkejä ja ohjeita, jotka auttavat Euroopan tilastojärjestelmän toimijoita tilastojen ja paikkatietojen integroinnissa. Toimintamalli on sovitettu kansalliseen käyttöön ja kehittämisen toimia on koottu Paikkatiedot Suomen tilastotuotannossa (GSFI¹⁹) -tiekartalle.

---

17 Data collection for City and Subnational Statistics

18 [GSGF Europe, Global Statistical Geospatial Framework](#)

19 GSFI, Geospatial and Statistical Information in Finland

Toimenpiteitä toteutetaan mm. 2025 alussa alkavassa yhteistyöprojektissa kansallisen pienaluejaonmallin pilotoinnilla. Malli mahdollistaa tuotantokäytössä yhtenäisen perustan ja rakenteen hierarkkisille aluetilastotiedoille.

Yhteentoimivuuden edistämiseksi perustettu kansallinen Tilastojen ja paikkatiedon integrointiverkosto on keskeinen yhteistyörakenne, jolla toimijat eri aihealueilta saadaan yhdessä edistämään paikkatietojen hyödyntämistä tilastotuotannossa. Verkostoa koordinoivat Tilastokeskus, Maanmittauslaitos ja Syke.

Tilastokeskus ylläpitää paikkatietorajapintapalveluita ja [karttapalvelua](#), joissa voi katsella tai ladata Tilastokeskuksen avoimia paikkatietoaineistoja sekä laatia teemakarttoja Kuntien avainluvut -palvelun tilastotiedoista. Avoimia paikkatietoaineistoja ovat muun muassa kuntapohjaiset tilastointialueet, postinumeroalueet, tilastoruudukot ja tieliikenneonnettomuudet.

7 Uudet tietolähteet ja menetelmät

7. Uudet tietolähteet ja menetelmät

Yritysten liiketoiminta sekä julkisen sektorin ja kansalaisten toiminta on yhä useammin digitaalista, mikä synnyttää uudenlaisia tilastoinnissa hyödynnettäviä tietoaaineistoja. Uudet tietoaaineistot täydentävät ja korvaavat perinteisiä aineistoja, ja niiden avulla on mahdollista tuottaa aiempaa nopeammin uutta tietoa eri ilmiöistä sekä uudistaa tiedon tuotannon tapoja. Uusienkin aineistojen käytön yhteydessä tietoturvasta ja tietosuojasta huolehditaan noudattamalla tilastolakia, kansallista tiedonhallintalakia sekä EU:n yleistä tietosuojaa-asetusta (GDPR²⁰). EU:n tilastovirastojen yhteinen innovaatioagenda hyväksyttiin vuoden 2023 alussa, ja se ohjaa laajasti tilastoinnin menetelmäkehitystä.

Valtionhallinnossa käyttöönotettavat yhteiset ja yhtenäiset tekniset ratkaisut mahdollistavat laajojen, uudenlaisten rekisteriaineistojen käytön sekä erilaisten rajapintojen hyödyntämisen tilastotuotannossa. Ajantasaiset rekisteritiedot, kuten esimerkiksi tulorekisteri, mahdollistavat aiempaa nopeamman ja laajemman tiedontuotannon. Keväällä 2024 perustettu positiivinen luottotietorekisteri muuttaa velkojen tilastoinnin tietopohjaa ja vaikuttaa lähitulevaisuudessa mm. velkaantumistilastoon, kotitalouksien varallisuus -tilastoon sekä muihin toimeentuloa kuvaaviin tilastoihin sekä kansantalouden rahoitustilinpitoon. Jatkuvasti päivittyvä rekisteri tuo myös mahdollisuuksia nopeuttaa velkoihin liittyvää tilastointia.

Pidemmällä aikavälillä Yrityksen digitalous -hankkeessa on tavoitteena mahdollistaa taloustietojen digitaalinen liikkuminen ekosysteemin eri toimijoiden välillä. Tällöin yritysten taloustiedot saataisiin käyttöön tilastointitarkoitukseen suoraan yritysten tai tilitoimistojen järjestelmistä tai valtionhallinnon rajapinnasta rakenteisessa muodossa (eKuitit, verkkolaskut, muut hankintasanomat). Tätä varten kehitetään rajapintanoutajia, tilastotaksonomiaa ja automaattista, koneoppimiseen perustuvaa luokittelujärjestelmää. Hankkeen onnistuessa suoraa yritystiedonkeruuta ja yritysten tiedonantorasitetta voidaan vähentää sekä parantaa useiden tilastojen kattavuutta ja ajantasaisuutta. Yritystilastojen lisäksi digitaloushankkeella on vaikutuksia muun muassa hintatilastoihin ja mahdollisesti myös kulutustutkimukseen.

---

20 GDPR, General Data Protection Regulation

Yksityisen sektorin hallussa olevien tietoaineistojen määrän arvioidaan kasvavan vähitellen tilastotuotannon lähdeaineistoina. Merkittäviä tietoaineistoja saadaan esimerkiksi kauppojen kassapäätteistä sekä sähkö- ja kaasumarkkinoilla perustetuista yhteisistä järjestelmistä eli datahubeista, jotka yhdistävät tiedon tuottajat ja käyttäjät. Mikäli aineistoja pystytään hyödyntämään täysimääräisesti, tilastotuotannolle avautuu huomattavia uusia mahdollisuuksia. Mobiilioperaattoreiden aineistojen käyttömahdollisuuksia kartoitetaan edelleen, ja kansainvälisessä yhteistyössä kehitetään laatukehikkoa, joka mahdollistaisi mobiilioperaattoreiden aineistojen vastaanoton siten, että niitä voidaan hyödyntää tilastoinnissa.

Tilastoviranomaisten pääsyä uusiin tietoaineistoihin pyritään tukemaan lainsäädännön avulla. EU:n päivitetty tilastoasetus (EU 223/2009) antaa tilastoviranomaisille entistä paremman pääsyn uudentyypisiin aineistoihin.

Tilastotuotannossa kehitetään myös uusia tiedonkeruutapoja tiedonantajien palvelun kehittämiseksi, tiedonantorasitteen vähentämiseksi ja tilastoinnin laadun parantamiseksi. Tällä hetkellä kansainvälisessä yhteistyössä kehitetään esimerkiksi älylaitteiden²¹ avulla kerättäviä tietoja.

Tulevaisuudessa esineiden internet²² ja erilaisten sensoreiden tuottama data pyritään ottamaan hyötykäyttöön tiedontuotannossa. Tilastovirastoilla voisi olla merkittävä rooli tämän kaltaisen reaaliaikaisen, automaattisen ja interaktiivisen teknologian tuottaman datan valjastamisessa informaatioksi. Tämän suuntainen kehitys voi jatkossa osaltaan tukea tilastoviranomaisen roolin kehittymistä tilastojasta tietoaineistojen tarjoajaksi. Skenaarion toteutuminen edellyttää kansainvälisen menetelmäkehityksen onnistumista sekä strategisia päätöksiä EU-tasolla.

Tilastoinnissa tarvittavia tietoja kerätään myös eri toimijoiden verkkosivuilta verkkoharavoinnin avulla. EU-yhteistyö verkkoharavoinnin parissa jatkuu vuosina 2023–2025 jo hankittujen ja verkkoharavoitujen aineistojen käyttöönotolla sekä arkkitehtuurin, metodologian ja laadun kehitystyöllä. Verkkoharavointia tehdään avoimuuden periaatetta noudattaen ja kohdesivuston rasitusta minimoiden.

Parhailaan tutkitaan myös maan havainnointi (EO²³) -aineistojen soveltuvuutta kestävä kehityksen indikaattoreiden tuottamiseen kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Tämä voisi mahdollistaa ympäristöä ja

---

21 Eurostat: Smart statistics ja Smart survey

22 engl. IoT Internet of Things

23 EO, Earth Observation

ilmastonmuutosta kuvaavien tilastojen aiempaa nopeamman ja tarkemman julkaisemisen. Nyt EO-dataa hyödynnetään esimerkiksi lumipeitteen ja kuivuuden mittaamiseen sekä satoennusteiden laatimisessa.

Menetelmäkehitystä tarvitaan uusien aineistojen hyödyntämisessä, analyysin kehittämisessä sekä tiedontuotannon nopeuttamisessa ja tehostamisessa. Tilastotietojen julkaisemisen nopeuttaminen edellyttää nopeammin saatavien lähdetietojen lisäksi koneoppimismenetelmien ja aikasarja-analyysin hyödyntämistä sekä erilaisten aineistoharjojen menetelmällistä korjaamista. Esimerkiksi tulorekisteristä saatavan nopean aineiston avulla voidaan tehostaa työvoimatutkimuksen tuotantoa sekä tuottaa nopeaa ja tarkkaa indikaattoritietoa.

Niin kutsutut nowcasting-menetelmät eli lyhyen aikavälin ennustemallit auttavat nopeuttamaan tilastojen julkistamista. Niitä on hyödynnetty jo liikevaihtokuvaajien julkaisemisen nopeuttamisessa ja koko talouden tuotannon pikaestimaatissa. Kokeellisena tilastona julkaistu koko talouden pikaestimaatti yhdistyy osaksi kuukausittaista tuotannon suhdannekuvaaja -tilastoa vuonna 2025. Tämän lisäksi mallit voivat auttaa tuottamaan tietoa entistä tarkemmalla tasolla sekä lisätä esimerkiksi alueellista tietoa pienalue-estimoinnin avulla.

Tekoälyä hyödynnetään jo esimerkiksi tuotteiden luokittelussa, yrityksen toimialaluokan päättelyssä, rikostyyppien päättelyssä ja rakennustyyppien päättelyssä.

Soveltuvia koneoppimismenetelmiä otetaan käyttöön seuraavien vuosien aikana tilastotuotannon manuaalista työtä vaativissa työvaiheissa. Mahdollisia käyttökohteita ovat erityisesti monimutkaisten aineistojen luokittelu, virheiden havaitseminen ja menetelmällinen korjaaminen sekä massa-aineistojen integrointi rekistereihin. Tekoälyä hyödynnetään jo tällä hetkellä esimerkiksi tuotteiden luokittelussa COICOP-luokituksen mukaisesti (kulutustutkimus, kuluttajahintaindeksi), toimialaluokan päättelyssä yritysdemografiatilastossa, rikostyyppien päättelyssä rikos- ja pakkokeinotilastossa sekä rakennustyyppien päättelyssä rakennusluokitin-palvelussa. Koneoppimiseratkaisut mahdollistavat tiedon nopeamman ja laadukkaamman käsittelyn kustannustehokkaasti.

Tekoälyn käyttöä edistetään virallisten tilastojen säännösten ja EU-linjausten mukaisesti vastuullisen tekoälyn periaatteiden mukaisesti. Tämä tarkoittaa esimerkiksi tekoälyn selitettävyyttä, läpinäkyvyyttä ja prosessien toistettavuutta.

Tulevina vuosina Tilastokeskuksessa tutkitaan empiirisesti kassapääteaineistojen käytön laajentamista. Aineistojen yksityiskohtaisuudesta johtuen joudutaan uudistamaan aineistojen laadun vakiointia ja indeksilaskennan strategiaa. Tähän menetelmätyn kokonaisuuteen voi tutustua [Tilastokeskuksen verkkosivuilla](#).

Uusien aineistojen käyttöönoton ohella tilastoinnissa otetaan käyttöön tiedonkeruita tukevia ja tehostavia menetelmiä. Tiedonkeruussa ennustetaan vastaustodennäköisyyksiä tiedonkeruutavan mukaan jaoteltuna ja parannetaan siten haastattelutyön tuottavuutta. Lisäksi pyritään edistämään kansallisen yhteystietorekisterin rakentamista ja helpottamaan näin yhteystietojen vaihtoa viranomaisten välillä.

Tilastokeskuksen strategisena tavoitteena on, että kaikki tieto- ja palvelutuotanto tulee perustumaan rakenteilla oleviin yhteisiin tietovarantoihin.

Tilastokeskuksen strategisena tavoitteena on, että kaikki tieto- ja palvelutuotanto tulee perustumaan rakenteilla oleviin yhteisiin tietovarantoihin. Muutoksen myötä Tilastokeskuksen kyky tarjota tilastoja ja tutkimusaineistoja paranee, kun tietoaineistot on hyvin järjestelty ja helpommin yhdisteltävissä. Eri aihealueiden aineistoja yhdistelemällä voidaan tuottaa uutta tietoa lisäämättä tiedonantajarasitetta. Esimerkiksi arvonlisäpohjainen ulkomaankauppa -tilastossa kansantalouden tilinpidon panos-tuotos-kehikkoon on linkitetty mikrotason tietoa yrityksistä ja työntekijöistä. Näin syntynyt uusi tilasto on mahdollistanut muun muassa Venäjän hyökkäyssodasta seuranneen kriisin vaikutusten analyysin ja Kiina-riippuvuuksien tarkemman ymmärtämisen kerrannaisvaikutuksineen. Eri tilastoalueiden tietojen yhdisteleminen mahdollistaa myös kansantalouden tilinpidon kotitaloussektorin tulojen, kulutuksen ja varallisuuden jakaumien (keskittyneisyyden ja erojen) tilastoinnin. OECD ja Eurostat ovat jo useiden vuosien ajan edistäneet väestöryhmittäisten jakaumatietojen tuottamista tulojen ja kulutuksen osalta kansantalouden tilinpidon julkaisemille aggregaateille.

8

Viestintä ja tiedon käytön edistäminen

8. Viestintä ja tiedon käytön edistäminen

Tilastot kilpailevat käyttäjien ajasta ja huomiosta tietotulvan keskellä. Tilastojen ymmärtäminen ja tulkinta on keskeinen kansalaistaito sekä kansalaisille että päätöksentekijöille. Tästä syystä haluamme kiinnittää huomiota myös tilastotietojen jakeluun ja viestintään sekä tilastojen käytön edistämiseen. Viestintää ja palveluita kehitetään tietojen käyttäjien tarpeista lähtien ja yhteiskunnalliset ajankohtaiset keskustelut huomioiden. Myös tulevana vuosina tilastojen viestinnän kehittämistä ja tilastojen käytön edistämistä haastavat käyttäjien erilaiset käyttötottumukset ja tarpeet sekä nopeasti muuttuva ja pirstaloituva viestintäympäristö.

Viestinnän avulla tuetaan tilastojen käyttöä ja nostetaan esiin ajankohtaista tilastotietoa yhteiskunnalliseen keskusteluun. Ajankohtaisviestinnän sisällöissä huomioidaan Tieto- ja tilasto-ohjelman painopistealueet: kansantalous, ympäristö, väestö ja hyvinvointi.

Talustilastoissa painopisteenä on kansantalouden vuositilinpidoon ja sektoritilinpidoon viestintä. Tilastot julkaistaan helmi-maaliskuussa, ja niistä viestitään muun muassa mediatilaisuudessa ja Tilastolive-lähetyksessä. Kansantalouden tilinpidoon uudistus siirtyy vuonna 2025 toteutusvaiheeseen. Uudistuksen viestintää suunnitellaan ja toteutetaan koko uudistushankkeen ajan. Monissa tilastoissa ja muualla yhteiskunnassa hyödynnettävä toimialaluokitus uudistuu. Uudistettu toimialaluokitus otetaan käyttöön tilastoinnissa vaiheittain vuoden 2025 lopusta alkaen. Uuden luokituksen käyttöönotosta viestitään tietojen käyttäjille.

Väestötilastojen viestinnässä teemana ovat väestön muutokset. Keskeisenä painopisteenä on maahanmuutto, joka on volyyminsa takia tällä hetkellä poikkeuksellisen suuren kiinnostuksen kohteena. Vuonna 2025 järjestetään esimerkiksi maahanmuuttoaiheinen webinaari.

Ympäristötilastojen viestinnässä painotetaan erityisesti ympäristötilinpitoa, joka kehittyy ja laajenee vuonna 2025. Viestinnällä lisätään ympäristötilinpidoon tunnettuutta ja pyritään saamaan tiedoille uusia käyttäjiä. Kasvihuonekaasuinventaarion viestinnän suunnittelussa ja toteutuksessa tehdään yhteistyötä muiden inventaarioon sisältöjä tuottavien virastojen

kanssa. Viestinnässä huomioidaan myös liikenteen päästölaskentavastuun siirtyminen Tilastokeskukseen vuonna 2025. Lisäksi tuetaan kansallista ilmastopoliittista keskustelua ja päätöksentekoa asiantuntijatyön avulla.

Tilastokeskuksen tunnettuutta pyritään kehittämään erityisesti nuorten parissa. Tavoitetta tukevana toimenpiteinä päivitetään Tilastokeskuksen some-linjaukset. Sosiaalisessa mediassa ajankohtaista tilastotietoa paketoidaan kompaktiin, helposti lähestyttävään muotoon. Tilastoaiheisten lyhytvideoiden tuotantoa jatketaan muun muassa. TikTokissa.

Lisäksi nuorille järjestetään tilastokilpailuja (tilasto-olympialaiset, tilastojulistekilpailu) ja edistetään tilastojen luku- ja käyttötaitoa Opiksi -sivuston ja oppilaitosyhteistyön kautta. Valtionhallinnon henkilöstölle tuotetaan HAUS:n kanssa eOppivaan tilasto- ja lukutaidon kurssi ja Helsingin yliopiston kanssa järjestetään sen pohjalta eri kohderyhmille suunnattuja webinaareja.

Tiedonantajille suunnatun viestinnän tarkoitus on tukea tilastokyselyihin vastaamista sekä korostaa vastaamisen merkitystä.

Vuonna 2025 Tilastokeskus täyttää 160 vuotta, ja juhlavuosi tulee näkymään vuoden mittaan viestinnässä eri tavoin.

9

Tietoekosysteemi ja kumppanuudet

9. Tietekosysteemi ja kumppanuudet

Tilastoja tuotetaan ja kehitetään kansainvälisessä ja kansallisessa yhteistyössä. Yhdessä rakennetaan kestäväää ja ajassa kehittyvää tietekosysteemiä, joka palvelee paremmin asiakastarpeita ja tietojohdamista. Yhteistyötä tehdään tiiviisti erilaisten sidosryhmien ja kumppanien kanssa toimintatapoja uudistaen. Hyviä esimerkkejä tiiviissä kansallisessa ja kansainvälisessä yhteistyössä tehtävistä töistä ovat toimialaluokituksen uudistaminen, SDG-indikaattoreiden tuottaminen ja SVT-neuvottelukunnan työskentely. Kotimaisessa yhteistyössä jatketaan julkishallinnon rekisterien kehittämistä. Tilastokeskus toimii yhteistyössä Valtion taloudellisen tutkimuslaitoksen kanssa Datahuoneessa, jonka tavoitteena on tuottaa entistä nopeammin tietoa päätöksenteon tueksi.

Tilastojen laadintamenetelmät ja niissä käytettävät käsitteet ja luokitukset perustuvat tilastoalan kansainvälisessä yhteistyössä laadittuihin standardeihin. Keskeiset foorumit näiden laadinnalle ovat YK:n, EU:n ja OECD:n tilastoinnista vastaavat toimielimet, joiden työssä Suomi on tiiviisti mukana. Tärkein kumppani Suomelle on Euroopan tilastekosysteemi, johon kuuluvat komission tilastovirasto Eurostat sekä muiden jäsenmaiden tilastovirastot ja muut kansalliset Euroopan tilastoja tuottavat organisaatiot. Tilastointia myös kehitetään ja uudistetaan usein EU-rahoituksella.

Tilastoinnin yhtenäistäminen ja muu sääntely perustuu EU-lainsäädäntöön. Suomen tilastekosysteemi eli Tilastokeskus ja muut Suomen virallisten Euroopan tilastojen tuottajat osallistuvat aktiivisesti EU:n tilastolainsäädännön valmisteluun. Uudistettu Euroopan tilastoista annettu asetus (EY) 223/2009 ja uusien säännösten tarjoamia mahdollisuuksia laajempaan tiedonsaantioikeuteen aletaan soveltamaan tarpeen mukaan. Vuonna 2025 jatkuvat väestö- ja asuntotilastoja kokoavan kehysasetuksen sekä ansioita, työvoimakustannuksia ja avointen työpaikkojen tilastoja kokoavan kehysasetuksen laatiminen. Lisäksi Euroopan komissiolta odotetaan ehdotuksia kalastus- ja vesiviljelytilastoja kokoavaksi kehysasetukseksi ja uudeksi toimitilaindikaattoreita koskevaksi asetukseksi.

Tilastotuotannon laajasti käyttämää toimialaluokitusta on viime vuosina uudistettu kansainvälisessä yhteistyössä. Luokituksen tarkinta kansallista tasoa on valmisteltu laajassa yhteistyössä eri tietotoimijoiden kanssa. Tilastot

siirtyvät julkaisemaan tietoja uudella toimialaluokituksella vaiheittain vuodesta 2026 alkaen. Toimialaluokituksen kanssa yhteneväinen CPA-tuoteluokitus uudistuu toimialaluokituksen vanavedessä. CPA-tuoteluokituksessa eritellään toimialoilla tuotetut tuotteet ja palvelut yhtenäisen tuoteluokituksen mukaisesti. CPA-luokituksen rakenne on jo EU-jäsenmaiden hyväksymä, mutta luokkien kuvaustekstien päivitystyö jatkuu vielä vuoden 2025 alussa. Tuoteluokituksen soveltaminen alkaa takautuvasti vuoden 2025 alusta alkaen ja ensimmäiset tilastot julkaisevat tietonsa päivitetyllä CPA-luokituksella vuoden 2026 aikana.

Tilastot siirtyvät julkaisemaan tietoja uudella toimialaluokituksella vaiheittain vuodesta 2026 alkaen.

Tilastointia koskevien säädösten lisäksi EU:ssa valmistellaan useita aihealueittaisia ja horisontaalisia tilastotuotantoa sivuavia säädöshankkeita. Euroopan datastrategian puitteissa on jo säädetty useita tilastotoimeenkin vaikuttavia asetuksia, ja toimeenpano jatkuu mm. eri alojen data-avaruuksien kehittämisellä.

Kansainvälisen tilastotoimen periaatteisiin kuuluu hyvien käytäntöjen ja osaamisen jakaminen tilastovirastojen kesken. Tilastotuotantoa tehdäänkin usein tiiviissä kansainvälisessä yhteistyössä. Tilastokeskus esimerkiksi vastaa Euroopan laajuisen (37 maata) kansainvälisen kuluttajahintavertailuohjelman koordinoinnista vuosina 2022–2025. Tilastokeskus johtaa myös kaksivuotista EU-rahoitteista Twinning-hanketta, jonka tavoitteena on kehittää Georgian tilastojärjestelmää ja tukea EU:n tilastovaatimusten noudattamista maassa. Suomalaisia tilastoasiantuntijoita osallistuu myös kehittyvien maiden tilastojärjestelmiä parantaviin konsultointihankkeisiin, kuten EU:n Pan African Statistics -projektiin.

Suomessa Tilastokeskus koordinoi Euroopan tilasto-ohjelman tilastoja (ESS) ja Suomen virallisia tilastoja (SVT) tuottavien viranomaisten tilastotyötä. Suomen tilastotoimea kehitetään yhteistyössä SVT-neuvottelukunnassa, johon kuuluvat kaikki virallisten tilastojen tuottajat. SVT-neuvottelukunta on laatinut [Tilastoekosysteemin kehittämislinjaukset](#), jotka ohjaavat kehittämistä asiakkaita paremmin palvelemaan suuntaan. Kaikki tilastoja tuottavat viranomaiset noudattavat alan kansainvälisiä standardeja ja menettelytapoja tilaston julkaisijatahosta riippumatta.

Vuoden 2025 aikana Tilastokeskus laatii myös YK-indikaattorit tietokannan tietoihin perustuvan tilastoliitteen Valtioneuvoston kanslian laatimaan Suomen kestäväen kehityksen maaraporttiin (Voluntary National Report, VNR) YK:lle vuoden 2025 aikana. Tilastoliitteessä tarkennetaan maaraportin kuvausta Suomen askelista kohti Agenda 2030 tavoitteita ja edistetään tietoon perustuvaa päätöksentekoa kestäväen kehityksen politiikassa.

Tutkimusaineistojen kysyntä on kasvanut jatkuvasti, ja viimeaikaiset kriisit ovat tuoneet esiin tarpeen nopeasti tuotettavalle tutkimusdatalle ja sen pohjalta tehtäville analyyseille. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen (VATT) yhteydessä toimiva Datahuone edistää luotettavaan tietoon perustuvaa päätöksentekoa ja kehittää data-analyysin hyödyntämistä ministeriöissä. Datahuoneen tekemät analyysit perustuvat Tilastokeskuksen ja muiden viranomaisten ajantasaisista tietovarantoista koostettuihin tietoaineistoihin. Laajoista tietovarannoista saadaan suurin hyöty, kun Tilastokeskuksen asiantuntijat yhdistävät tietovarannoissa olevia aineistoja tutkimuksen käyttöön. Tietoja käsitellään tietoturvalisessa [FIONA](#)-etäkäyttöympäristössä.

[Datahuoneen tekemät analyysit perustuvat Tilastokeskuksen ja muiden viranomaisten ajantasaisista tietovarantoista koostettuihin tietoaineistoihin.](#)

Menetelmätyötä tehdään pohjoismaisessa yhteistyössä osallistumalla [Journal of Official Statistics](#) (JOS) -julkaisun toimittamiseen. Tekoälyn ja data sciencen osalta osallistutaan kansainvälisiin työryhmiin parhaiden käytänteiden ja tilastotuotannon modernisoinnin edistämiseksi. Esimerkiksi YKn ryhmistä osallistutaan aktiivisesti HLG-MOSin (High Level Group of Modernisation of Official Statistics) ja ADSaMMin (The Applying Data Science and Modern Methods Group) toimintaan. Varsinkin uusissa teknologioissa voimme yhteistyöllä kiihdyttää kehittämistä, jakaa osaamista ja edistää tilastotuotannon tehokkuutta lisäävien menetelmien käyttöönottoa. Tilastokeskus osallistuu myös European Innovators Networkiin, jossa koordinoidaan EU-rahoitteisia innovatiivisia tilastoalan hankkeita.

10. Liitteet

Liite 1: [Tilastokeskuksen ja muiden tilastontuottajien tilastot \(ESS, SVT\) 2025](#)

Liite 2: [Tilastokeskuksen tietotuotteet- ja palvelut 2025](#)

Liite 3: [Tilastokeskuksen tiedonkeruut 2025](#)

x.com/Tilastokeskus

facebook.com/Tilastotohtori

linkedin.com/company/statistics-finland

youtube.com/@tilastokeskus6504

instagram.com/tilastokeskus/

tiktok.com/@tilastokeskus/

Tiedustelut:

Tietopalvelu Info@stat.fi